

IPARTESTÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Mikrovállalkozások felkészítése az EU-s belépésre

Készült a
Magyar – Észak-Rajna Vesztfáliai kormányközi vegyesbizottság
megállapodása alapján
a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium támogatásával

BEVEZETÉS

Az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ), a Magyar – Észak-Rajna Vesztfáliai kormányközi vegyesbizottság 1998-ban hozott döntése alapján kezdeményezte a magyarországi családi- és mikrovállalkozások helyzetének feltérképezését a „Mikrovállalkozások felkészítése az EU belépésre” projekt keretén belül, melyet a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM) finanszírozott.

A program célja kettős volt. Egyrészt adatokat kívánt gyűjteni, melyeket a kormányzat és a gazdasági irányítás hasznosítani tud a mikrovállalkozásokkal kapcsolatos munkájában (pl. támogatandó területek, támogatások jellege, stb.). Másrészt a felmérésben résztvevő vállalkozóknak kívánt segítséget nyújtani, hogy felismerjék saját hiányosságaikat, és lássák, milyen további feladatok elvégzésére van szükségük, milyen területeken kell fejlesztéseket végrehajtaniuk az EU felkészültségük teljes körű eléréséhez.

Az első lépés egy adatfelvétel volt, melynek során 10 000 magyar családi- és mikrovállalkozás kapott egy 142 kérdést tartalmazó kérdőívet. A mai napig ez volt a legnagyobb, e vállalkozói kört megcélzó felmérés. A projekt különlegessége és kiemelkedő eredményességének záloga, hogy a kérdőívek kitöltésében nem külső kérdezőbiztosok segítettek, hanem a helyi ipartestületek – a vállalkozók által személyesen ismeret és e feladatra külön kiképzett – munkatársai. Mivel a vállalkozók különféle panaszaikkal is őket keresik meg, bizalommal vannak irántuk, így a megkérdezettek a kérdőív kitöltésekor mertek őszinte válaszokat adni. Feltételezhető, hogy nélkülük a vállalkozások sok esetben – elsősorban a jogszabályi megfelelésüket firtató kérdésekre – más, esetleg a valóságtól elrugaskodottabb válaszokat adtak volna.

A válaszadási kedv (hajlandóság) növelése érdekében minden fórumon felhívtuk a vállalkozók figyelmét arra, hogy egy vállalkozás életében kevés alkalommal adódik olyan lehetőség, amikor közvetlen hatást gyakorolhat a kormányzat rá vonatkozó gazdaságpolitikájára. Külön kiemeltük, annak eléréséhez, hogy a kérdőívek feldolgozott adatai alapján készüljön jelentés a megfelelő irányokat és javaslatokat tudja megfogalmazni, különösen fontos a kérdőívek teljes körű és valós adatokkal történő kitöltése. Az anonimitás szempontja minden esetben nagy hangsúlyt kapott, hiszen több rendkívül kényes kérdés található a kérdőívben, melyek megválaszolása a tisztánlátáshoz nélkülözhetetlen, azonban e válaszok a kitöltőt kellemetlen helyzetbe hozhatják (elsősorban a jogszabályi előírásoknak való megfelelés mértékére vonatkozó kérdések).

Országsszerte összesen 3411 kérdőív került kitöltésre. A kérdőívek feldolgozása és az adatok elemzése e célra adaptált adatelemző és statisztikai szoftverekkel történt. Az eredményeket 7 regionális és egy országos, összefoglaló tanulmány mutatja be. A tanulmányok alapján készült egy javaslat a kormány részére, amely röviden összefoglalta a vizsgálat eredményeit, következtetéseit és rámutatott a lehetséges megoldásokra, továbblépési pontokra.

A felmérés eredményei általánosságban:

- Megcáfolta azt a tévhitet, amely szerint az EU csatlakozás nincsen igazán hatással a mikro- és kisvállalkozásokra („átmegy fölöttük”).

- Sok olyan összefüggést tudott feltárni a mikrovállalkozásokkal kapcsolatban, melyek korábban nem fogalmazódtak meg.
- A kapott eredmények alapján a gazdasági irányítás részére jelentős számú javaslat megfogalmazására adódott mód.

A felmérés főbb eredményeit az alábbi fejezetek mutatják be.

JOGSZABÁLYI MEGFELELŐSÉG

A megkérdezett vállalkozások valamivel több, mint a fele (51%) be tudott szerezni minden rá vonatkozó információt, meg tudta ismerni az őt érintő jogszabályi változásokat még a csatlakozás előtt. Mára a vállalkozók minden rájuk vonatkozó információval rendelkezhetnek, az információhiány nem gátja többé a továbblépésnek.

A kapott eredmények azt mutatják, hogy a vállalkozások hiába ismerték a csatlakozás utáni időszakban érvényes jogszabályokat, előírásokat, azoknak teljes körűen megfelelni csak 14,3%-uk volt képes¹.

Bár az előírásoknak teljes körűen megfeleltek aránya alacsony, ez nem jelenti azt, hogy a vállalkozások semmit sem tettek volna a felkészülésükért. Vállalkozásonként átlagosan 2263 eFt értékben hajtottak végre beruházást, fejlesztést a jogszabályi megfelelésük érdekében. Egy közelítő becslésen alapuló számítás szerint a magyarországi családi- és mikrovállalkozások esetében további 1292 milliárd forint értékű fejlesztés végrehajtására volna szükség a teljes körű jogszabályi megfelelés eléréséhez.

VERSENYPOZÍCIÓ MEGŐRZÉSE

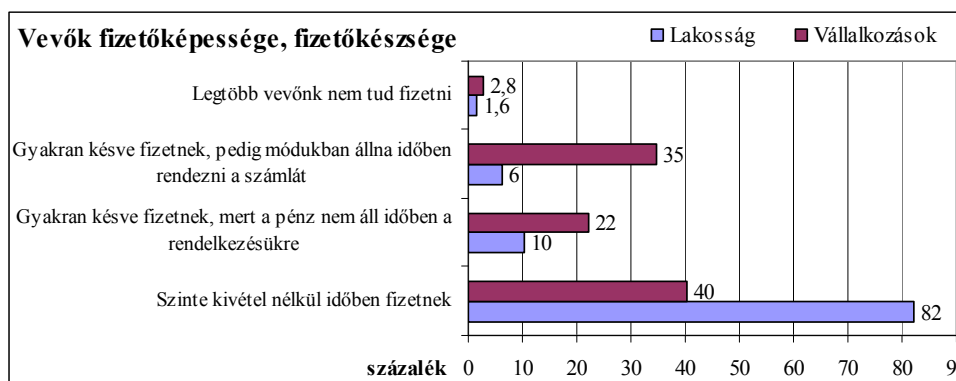
A csatlakozásra történő felkészülés nem csak a jogszabályi előírásoknak való megfelelésből áll, megváltozott (és folyamatosan változik) a vállalkozások piaci környezete is. A korábban versenyelőnynek számító tényezők egyre inkább a piacon való megmaradás feltételei lesznek. Minőségbiztosítási rendszerek bevezetése, illetve az informatikai eszközök széles körű alkalmazása egyre kevésbé jelent újabb ügyfeleket, alkalmazásuk azonban hamarosan elkerülhetetlenné válik a korábbi ügyfelek megtartása érdekében. Mindezeket túl elengedhetetlen az üzleti tervezés és a marketing tevékenység alkalmazása, hiszen ezek eddig a legkisebb vállalkozások mindennapi gyakorlatban nem voltak általánosak, a vállalkozók nem tartották ezeket fontosnak.

Tőkehiány

A magyar családi- és mikrovállalkozások legégetőbb problémáinak hátterében jellemzően a tőke-, illetve forráshiány húzódik meg. Ez a hiány jelentkezhet hosszabb távon, például fejlesztési források hiányában, vagy rövid távon, likviditási problémák megjelenésével.

A rövid távú problémák hátterében gyakran a vállalkozás vevőinek fizetőképessége, fizetőkészsége, illetve ezek hiánya áll.

¹ Ld. 1. számú grafikon

A grafikon nagyon szemléletesen mutatja be, hogy a lakossági vevők határidőre történő fizetésével sokkal kevesebb probléma van, mint a vállalkozásokéval, hiszen az előbbi csoportról a megkérdezett vállalkozások 82%-a mondta, hogy szinte kivétel nélkül időben fizet, addig ugyanezt a vállalkozásokról csak 40% tudta elmondani. A vállalkozói kör 22%-a késedelmes fizetésének hátterében a rossz likviditása (fizetőképessége) áll, további 35% esetében azonban fizetőkészségbeli problémák vannak, vagyis képes lenne időre fizetni, de ezt valamilyen oknál fogva, mégsem teszi.

A forráshiány problémakörének feloldására, illetve enyhítésére az elmúlt évek során rendszeresen jelentek meg visszatérítendő és vissza nem térítendő pályázati kiírások, illetve kedvezményes hitelkonstrukciók a mikro- és kisvállalkozói kör igényeit kielégítendő.

A jelenlegi pályázatok kapcsán a vállalkozások három fő problémára hívták fel a figyelmet.

1. A pályázatokban több évre előre kell forgalmi és létszám-előrejelzéseket adni, amelyek nem teljesülése esetén a támogatási összeg visszavonható. Nehéz ilyen becslést készíteni. E probléma másik oldala, hogy az alacsony növekedést (árbevétel, létszám) prognosztizáló vállalkozások nem kapják meg a kért támogatásokat.
2. Probléma továbbá, hogy olyan esetekben is növekedési elvárásokat támaszt a pályázó kiírója, amikor a projekt megvalósulása nem eredményezhet növekedést, de végrehajtása szükséges, mivel e nélkül bizonytalanná válna a vállalkozás hosszabb távú működése.
3. Gond az is, hogy a megnyert források az eredmény kihirdetését követően csak megközelítőleg egy év múlva állnak a pályázó rendelkezésére. A változó piaci környezetben, ahol a mikro- és kisvállalkozások meghatározó versenyelőnye a rugalmasság és a gyors reakcióképesség, az egy év késéssel hozzáférhető támogatási pénz nem segítség a vállalkozás versenyképességének megőrzésében.

Megoldási javaslatok

Vállalkozások közötti együttműködés erősítése (klaszter). Eredményképpen csökkennek a kihasználatlan termelési kapacitásaik és mérséklődnek a magas beruházási, fejlesztési költségek, hiszen több felé osztódnak.

Visszatérítendő és vissza nem térítendő támogatások alkalmazása. A tőkehiány mérséklése azokban az esetekben volna indokolt vissza nem térítendő támogatással (pályázatokkal), ha az így megvalósuló beruházások a támogatott működésének stabilitását (jogszabályoknak való megfelelést, versenypozíciójuk megőrzését) szolgálja. Amennyiben fejlesztési célú – megtérülő – beruházásokra vonatkozik a támogatás, úgy az visszatérítendő támogatás formájában is történhet. Minden esetben jelentősen gyorsítani kell a pályázati források kifizetésének ütemét és gondoskodni kell előfinanszírozási lehetőségekről is.

Szükség van pályázatíró franchise rendszerek kialakítására.

Termelés

A vállalkozások szakmai felkészültsége kimagasló².

Termelő eszközeik korszerűsége – a korábban vélt állásponttal ellentétben – átlagos (52%) vagy jó, illetve nagyon jó (34%, 10%)³, tehát általában jónak mondható.

A vállalkozások alacsony arányban (24%) mondták azt, hogy eszközeik kihasználtsága optimális⁴, vagyis jellemzően kapacitásfölösleggel rendelkeznek.

A vállalkozók szakmai felkészültsége és az eszközeik korszerűsége nem jelent akadályt ahhoz, hogy az eszközeik kihasználtságát növelni tudják.

Az eszközök jobb kihasználása – így a termelés növelése – történhet:

- vállalkozók közötti együttműködés erősítésével (klaszter),
- a vállalkozások beszállítónak válásával,
- hazai piacon való részesedés növelésével,
- exportpiacokra való kilépéssel,

Ezen lehetőségek megvalósításához a következőkre van szükség:

Vállalkozók közötti együttműködés erősítése

A vállalkozások közötti együttműködésnek sajnos nincs hagyománya nálunk. Ennek megfelelően első lépésként a vállalkozók tájékoztatására van szükség, hogy felismerjék az együttműködésben rejlő lehetőségeket. A megkérdezett vállalkozások 7,5%-a tartja elképzelhetőnek az együttműködést a termelésben, míg 22,9%-uk szerint mindez csak hátránnyal járna⁵.

² Ld. 2. számú grafikon.

³ Ld. 3. számú grafikon.

⁴ Ld. 4. számú grafikon.

⁵ Ld. 1. számú táblázat.

Vállalkozások beszállítóná válása

A beszállítói program sikertelenségének hátterében két fő tényező húzódik meg, amelyeket mielőbb orvosolni kell. A vállalkozások bár képesek megfelelő minőségű terméket előállítani, de ezt nem tudják folyamatosan biztosítani. E problémára segítséget tudnak nyújtani a megfelelően működtetett minőségbiztosítási rendszerek. A vállalkozások legtöbbször azonban nem tud arról, hogy az ő vállalkozása esetében is volna mód minőségbiztosítási rendszer kiépítésére⁶.

A logisztika területén felmerülő problémák hátterében az található, hogy a vállalkozások nem felelnek meg – nem tudnak megfelelni, vagy nem veszik elég komolyan a szállítási feltételeket – például a szigorúan vett határidőknek. Az igényeket nem csak a beszállító részéről, hanem a megrendelő oldaláról is fel kell mérni. Ezen igényeket egyidejűleg kell teljesíteni. Amennyiben a megrendelő igényei nem teljesülnek, úgy a beszállítás meghiúsul, úgy mint általában eddig.

Hazai piacon való részesedés növelése

A hazai piacon való részesedés növelése történhet a hazai fogyasztás növelésével, vagy importtermékek helyettesítésével. Komoly akadályokat az alábbi területeken fellelhető hiányosságok jelentenek. A vállalkozások 49%-ánál semmilyen marketing eszközt nem használnak és mindössze 8%-uk esetében van minden termékhez valamilyen értékesítést támogató anyag⁷. Jelentős probléma a vállalkozások stratégiai gondolkodásának hiánya is⁸. Az informatikai eszközök alkalmazására több területen nyílna lehetőség, azonban a vállalkozások 57%-a egyáltalán nem használja ezeket mindennapi működése során⁹.

Exportpiacokra való kilépés

Ennek legnagyobb akadálya jelenleg az, hogy a vállalkozások nem tudják a termékeiket, szolgáltatásaikat, vállalkozásukat – nem hogy külföldön, de itthon sem – értékesíteni. Komoly hiányosságok találhatóak a vállalkozások nyelvismeretében, amely nagyon erős gát a külföld felé történő nyitásban. Mindössze a vállalkozások 23%-a beszél legalább egy nyelvet tárgyalóképes szinten¹⁰. Az EU-ban működő vállalkozások minimális elvárásai közé tartozik egy bevezetett és működtetett minőségbiztosítási rendszer.

E problémák feloldásában mind az érdekképviselőkre, mind a kormányzatra fontos szerep hárul. Első lépésben meg kell mutatni a vállalkozóknak, hogy milyen hiányosságokkal rendelkeznek és ezek milyen hátrányokkal járnak. Ezt követheti a gyakorlat ismeretek átadása, melyek során a hazai mikrovállalkozások olyan tudáshoz tudnak hozzájutni, amellyel a korábbi EU tagországok mikrovállalkozóival egy szintre kerülhetnek.

Az IPOSZ ezen segítségnyújtás jegyében indította el a Vállalkozó Akadémia című programját, amelyet nemzetközi szinten is részvételi szándék és komoly érdeklődés kísér.

⁶ Ld. 5. számú grafikon

⁷ Ld. 6. számú grafikon.

⁸ Ld. 7. számú grafikon.

⁹ Ld. 8. számú grafikon.

¹⁰ Ld. 9. számú grafikon.

AZ IPOSZ JAVASLATAI

Testre szabott gazdaságpolitika

A magyar gazdaságpolitika irányítása kerüljön egyértelműen a GKM hatáskörébe.

Az Európai Unió szabályozás a kkv-k körébe sorolja például az évi 12 millió Ft árbevétellel és az évi 12 milliárd Ft árbevétellel rendelkező vállalkozásokat is. Ezért a családi- és mikrovállalkozók részére a gazdaságpolitikán belül testre szabott intézkedések, támogatási eszközök és rendszerek szükségesek abból a célból, hogy versenypozíciójukat megtarthassák.

Fő cél a vállalkozások versenyképességének növelése.

A régebb óta EU tagországoktól át kell venni azokat a módszereket, melyek segítségével a Magyarországon működő kisebb vállalkozások – akár pénzügyi (pl. a „de minimis” támogatások), akár egyéb (ld. lejjebb részletezve) – támogatásban részesülhetnek, EU konform módon.

A vállalkozások működését a fehér gazdaságba kell átvezetni, minden intézkedés meghozatalakor ezt a célt is szem előtt kell tartani. A jogkövető magatartás számonkérése legyen konzekvensebb.

A sötét (szürke és fekete) gazdasági bűncelekményeket gyorsabban és határozottabban kell lezárni.

Javasoljuk, hogy tekintse át a kormány a nemzeti hatáskörbe tartozó törvényeket, hogy azok átvétele a gazdaság teherbíró képességének megfelelően történt-e, figyelembe véve az EU tervezett további bővítését is.

Át kell tekintetni, hogy összességében milyen elvonások érik a mikrovállalkozói kört, és ahol lehetséges ott csökkenteni ezeket.

Az öt fő alatti kis cégek illetékeit minimum 50%-kal csökkenteni kell.

Szükséges a Parlamentbe egy kisvállalkozói bizottság felállítása és indokolt volna a kisvállalkozói törvény megalkotása.

Fontos feladat a túlzott adminisztráció és bürokrácia felszámolása.

A II. Nemzeti Fejlesztési Terv ne csak arra koncentráljon, hogy a gazdaság abszorpciós képességét növelje. Az EU forrásoktól függetlenül jelöljön ki nemzeti prioritásokat is.

A nemzeti ipar fokozottabb segítése, védelme

A nemzeti tőke és nemzeti ipar, melyet jelentős részben a **családi- és mikrovállalkozások** képviselnek, fokozottabb védelmet kíván.

A szükséges lépések végrehajtásával támogassa a gazdaságpolitika

- a vállalkozói klaszterek kialakítását,
- a hazai vállalkozók (illetve termékeik) külföldi piacokon való megjelenését,

- a hazai vállalkozások versenyképességének EU szintre történő felzárkóztatását a gazdálkodási, szervezési és menedzsment ismeretek növelésével.

A piacra jutás feltételeinek, lehetőségeinek bővítése

A közbeszerzések esetében kerüljön kialakításra egy a mikrovállalkozásokat előnyben részesítő – az EU szempontjából nem diszkriminatív – rendszer.

A beszállítói program eredményes megvalósítása érdekében a gazdasági irányítás tegye meg a szükséges (bővebben a többi anyagban részletezett) lépéseket.

A beszállító vállalatok által felvet hiteleket minden esetben biztosítsa a Garancia Biztosító.

Meg kell tanítani a vállalkozásokat arra, hogy miként lehet a piacon eredményesen eladni önmagukat, cégüket, vállalkozásukat.

Tendereztetésnél jelentsen előnyt, ha a fővállalkozó beszállítóként mikrovállalkozókat jelöl meg.

A külföldi nagyvállalatok letelepedéséhez olyan feltételeket kell megszabni, amely a hazai vállalkozók termelésbe történő bevonását (hazai beszállítói kör) számukra előnyössé teszi.

Magyar, vagy részben magyar vegyesvállalatok harmadik ország piacára történő kilépéséhez szükséges, hosszabb távon visszatérítendő, kedvezményes tőketámogatásokat biztosítsa a kormányzat az eddigieknél fokozottabb mértékben, pl. a Corvinus Alapítvány fokozottabb bevonásával, tőkefeltöltésével.

Értékesítsük az EU-ba való belépésünk kapcsán szerzett tapasztalatainkat a most belépésre váró országok felé.

Forráshoz jutás elősegítése, a jelenlegi problémák orvoslása

Pénzügyi támogatások, pályázatok

A támogatási pályázatok kiírásánál vegyék figyelembe, hogy az egyes támogatott beruházások nem minden esetben eredményeznek többletbevételt, többlettermelést. Ezeknél ez ne is legyen kritérium, hiszen nem teljesíthetők. (Pl. jogszabályi megfelelés, minőségbiztosítás, stb.)

Továbbá a támogatás kiírója vegye figyelembe, hogy a legkisebbek piacon maradása már komoly eredmény, melyet esetenként támogatni kell.

Így a támogatások céljainak megfelelően váljanak ketté a pályázatok feltételrendszerei és elvárásai is.

Szükség volna olyan tőketársaságokra, melyek kisebb nagyságrendű (néhány millió forintos) vállalkozásfejlesztésbe is be tudnak kapcsolódni.

A családi- és mikrovállalkozásoknál a fejlesztésekhez szükséges erőforrásokat elvonás helyett ott kell hagyni a vállalkozásoknál.

Hitelek, hitelgarancia

Kedvezményes hitelek esetében is szükséges az „átpántlikázás”, hogy a legkisebbek is hozzá tudjanak férni a gazdaságban betöltött szerepüknek megfelelő nagyságrendben e forrásokhoz.

Szükség van – a szubszidiaritás elvét is követve – regionális hitelgarancia hálózatot kialakítani, amelyek esetében lehetőség nyílik az igénylő vállalkozás és közvetlen piaci környezetének megismerésére.

A garanciaintézetek működésének ne csak az alacsony veszteség, hanem a befogadott hitelek száma is legyen a fokmérője.

Lehetővé (könnyebbé és ismertebbé) kell tenni, hogy a belföldi vállalkozások külföldi bankoktól is vehessenek fel hitelt.

Minden deviza alapú hitelre legyen köthető árfolyamkockázat-biztosítás. Egyúttal az érdekeltek ismerjék meg ennek a lehetőségét és a konstrukcióját.

A forgóeszközhitelhez jutás feltételeit egyszerűsíteni, a mikrohitel kérdését végérvényesen, megnyugtatóan rendezni kell.

A lombard hitelezés bővülése érdekében javasoljuk a biztosítékok körét pl. a műtárgyakra is kiterjeszteni.

Ha a vállalkozás felkerül egy adólistára, az érintettnek legyen joga ennek okát is közölni a bankkal. Ez az ok is kerüljön nyilvántartásra.

Factoring

Olyan factoring módozatokat kell kidolgozni, amelyek az állammal és az EU-val szembeni követeléseket is faktorálhatóvá teszik.

A faktorálást (elsősorban a szükséges adminisztrációját) egyszerűsíteni kell a hazai piacon a vállalkozói együttműködésben is.

Körbetartozás, rossz fizetési fegyelem

A körbetartozás problémájának megoldása érdekében olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek kemény fellépést tesznek lehetővé azon vállalkozásokkal szemben, akik bár lehetőségük volna rá, valamilyen oknál fogva mégsem fizetnek időben.

A versenyhivatal vizsgálja meg, hogy történik-e, illetve milyen mértékben történik erőfölénnyel való visszaélés a bevásárlóközpontok oldaláról a beszállítóikkal szemben.

Pályázatokon való részvétel lehetőségének javítása

A kkv körbe tartozó, de több nagyságrenddel eltérő méretű pályázók miatt szükséges egyes pályázatokat tovább szűkíteni a családi- és mikrovállalkozók szintjére.

Javasoljuk olyan egyablakos rendszer kialakítását, ahol elegendő a pályázat tartalmi részét leadni és ott mellékelik a további szükséges, az államigazgatásban meglévő papírokat (adóigazolások, cégbírósági végzés, stb.). Ehhez a meglévő rendszereket kell igénybe venni.

A családi és mikrovállalkozások eredményes pályázatait segítő, pályázatíró franchise rendszereket kell kialakítani.

Különösen az EU pályázatok készítését végző társaságokat egységes módon kellene átvilágítani, rangsorolni.

El kell érni, hogy a hazai és EU pályázatoknál a részteljesítések is elszámolhatók legyenek.

Szükséges pályázati célterületek

Vissza nem térítendő (EU konform módon, „de minimis” támogatási formában) támogatásra van szükség – a saját erejük mellett – vállalkozások teljes körű jogszabályi megfelelőségének elérése¹¹, illetve – egyes esetekben – a versenypozíciójuk megtartása¹² érdekében.

Kiemelt területek:

- a telephelyengedélyek megszerzésével, megtartásával kapcsolatos beruházások,
- az előírásoknak megfelelő termelő eszközök beszerzése,
- az előírásoknak megfelelő szállító eszközök beszerzése,
- baleset- és munkavédelemmel kapcsolatos beruházások, illetve eszközök beszerzése,
- környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés kapcsán szükséges beruházások,
- minőségbiztosítási rendszerek kiépítése,
- szakmai képzéseken való részvétel támogatása,
- nem-szakmai (vállalkozásvezetés, informatika, nyelvtudás, stb.) képzéseken való részvétel támogatása.

Be kell mutatni a vállalkozások számára az egymás közötti együttműködési rendszerek (klaszterek) előnyeit, annak módját és lehetséges hasznát ahhoz, hogy az ez irányú – véleményünk szerint szükséges – pályázatok – a korábbiaktól eltérően – ne fulladjanak érdektelenségbe.

A családi- és mikrovállalkozások esetében fel kell számolni azon versenyhátrányokat, melyek a vállalkozásvezetési, informatikai ismeretek, nyelvismeret hiányosságából fakadnak. Ez ehhez szükség programot – Vállalkozó Akadémia – az IPOSZ elindította, azonban szükség van e programja pénzügyi támogatására.

Visszatérítendő támogatás (vagy alárendelt hitel) alkalmazása azokon a területeken célszerű, ahol a vállalkozások megtérülő, fejlesztési célú beruházásokat terveznek végrehajtani.

Kiemelt területek:

- értékesítés fejlesztés,

¹¹ A 8. grafikon a megkérdezett vállalkozások jogszabályi megfelelőségét mutatja be több szempont alapján összesen.

¹² Az 9. grafikon a megkérdezett vállalkozások versenypozíciója megtartása érdekében a továbbiakban szükséges fejlesztések mértékét mutatja be több szempont alapján összesen.

- termelő eszközök technológiai fejlesztéséhez kapcsolódó beruházások a vállalkozás versenyképességének javítása érdekében,
- informatikai fejlesztés, beruházás,
- vállalkozások közötti együttműködési rendszerek (klaszterek) kialakításához szükséges beruházások,
- termékfejlesztési tevékenység,
- környezetvédelmi beruházások.

Szakmai oktatás, képzés eredményesebbé tétele

A vállalkozók és munkatársaik szakmai képzettsége megfelelő, azonban a gyorsan változó technikai környezet megköveteli tőlük a folyamatos képzést, tanulást, hogy ne kerüljenek a későbbiek során se versenyhátrányba.

Szakképzés

A megfelelő színvonalú kézműipari szakmai utánpótlás folyamatosságának biztosítása érdekében a fiatalok szakképzésében megfelelő részarányt kell képviselnie gyakorlati oktatásnak.

Az OKJ rendszer teljes körű átstrukturálását mielőbb meg kell kezdeni. Ennek keretén belül sor kell, hogy kerüljön a szakmák érdemi összevonására, az alapszakmák kiemelésére és az erre épülő leágazási rendszerek megteremtésére. Az új struktúra kialakításához be kell vonni az érintett szakmák képviselőit, és figyelembe kell venni az EU-s tapasztalatokat is.

Fontos a tanulószereződés népszerűsítése, a szintvizsgák és szakmai vizsgák megfelelő lebonyolítása, a gyakorlati képzőhelyek működtetésének elősegítése.

A szakképzés feladatainak ellátásához közvetlenül – nem csak a kamarákon keresztül – be kell vonni országos gazdasági és szakmai szervezeteket, a végrehajtáshoz forrást kell rendelni.

A mestervizsgák tananyagát az EU tagországaival el kell fogadtatni. Annak ellenére, hogy Magyarország EU tag, jelenleg egyetlen mestervizsgáját sem fogadják el az EU-ban.

Felnőttképzés

Szükséges egy országos, teljes körű adatbázis összeállítása, amely tartalmazza az akkreditált képzőintézményeket és képzéseiket, amelyekre a családi- és mikrovállalkozásoknak szükségük van.

A családi- és mikrovállalkozások részére kedvező pénzügyi konstrukciójú támogatást kell biztosítani a számukra szükséges és kézzelfogható eredményt nyújtó képzéseken való részvételre.

A kézműves mestervizsga rendszerét külön kell választani az ipari mestervizsga rendszerétől. Javasoljuk, hogy a mestervizsgáztatást végezze továbbra is a kamara, azonban a felkészítési tanfolyamokat szakmai szervezetek (szakmai ipartestületek) végezzék.

Az alkalmazott kutatás kapjon prioritást az alapkutatással szemben, így elérhető, hogy a kutatásra fordított összeg minél hamarabb megtérüljön a gazdaságból és a mikrovállalkozások is bekapcsolódhassanak akár a kutatásba, akár az eredmények hasznosításába.

Javasoljuk a Vállalkozó Akadémia magyarországi, kormányzati szintű felkarolását is. Az IPOSZ megkezdte e program kidolgozását, amely befejezéséhez közeledik.

Érdekképviseltek szerepének meghatározása

A munkaadói érdekképviseltek számtalan szakmát képviselnek, így jól felkészült stábra van szükségük, melyet nem minden esetben tudnak megengedni maguknak.

Helyi érdekképviselői irodákat (mint az IPOSZ esetében a meglévő ipartestületek) kell létrehozni, mert ha az érdekek helyben sérülnek, azokat helyben kell orvosolni.

Fontos, hogy az állam az érdekképviseltekben a tárgyilagos kontrolláló, szakmai vitapartner vagy együtt gondolkodó szervezet szerepét lássa, ne az ellenfelét.

Az érdekképviselőt kísérje figyelemmel, monitorozza és értékelje a kormányzat gazdasági döntéseinek hatásait.

Az érdekképviselőt vegyen részt a jogalkotás előkészítő munkájában is. Elengedhetetlen, hogy a Kormány a jogalkotási munka megfelelő fázisában hatástanulmányt készítsen, és azt – a tervezett törvény véleményezésével együtt – juttassa el az érdekképviselőnek. Hatástanulmány nélkül törvényt ne lehessen Parlament elé vinni.

Az Érdekegyeztető Tanács szerepét szélesíteni kell a kötelező megállapodások körének bővítésével.

Támogatni kell a kormány azon törekvését, hogy intézkedéseivel a magyar gazdaságot kifehértse.

Az állam adjon megrendelést az érdekképviselőnek. Vásároljon tőlük olyan szolgáltatást, melyre akár a stratégiai tervezésnél, akár a jogalkotási munkájában, akár azok monitoring tevékenysége során szüksége van.

Az állam szerződéses alapon legyen megrendelő ezekben a kérdésekben, az érdekképviselő pedig ennek megfelelően szállítsa a megrendelt munkát.

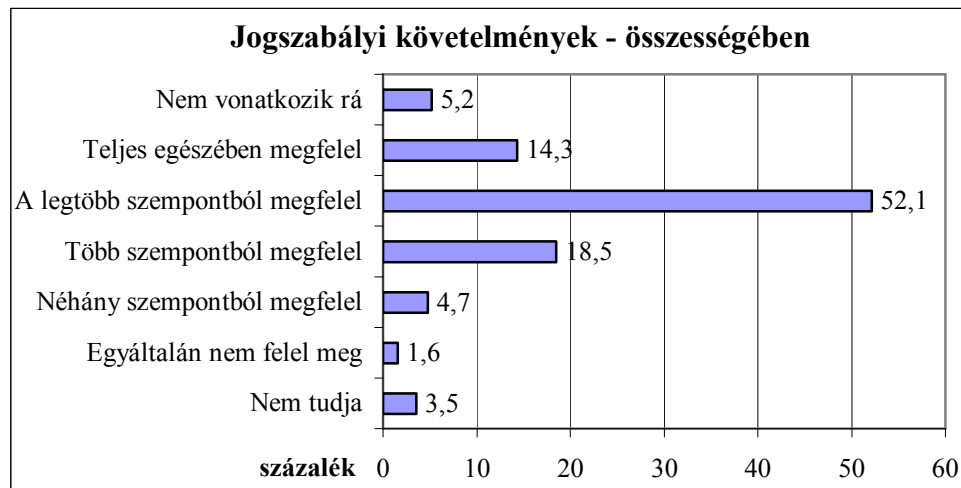
A Kormány tekintse át mi az oka annak, ha érdekképviselőket, melyek nem állami támogatásból tartják fenn magukat pályázatot nyernek, legtöbbször saját munkabérüket nem számolhatják el.

Az EU-ba belépésre váró országok felkészítése testreszabott érdekképviselői feladat. A külföldi társ-érdekképviselőket a meglévő jó kapcsolat alapján „multiplikátorként” kell felkészíteni a szükséges információk befogadására, továbbadására.

Fontos az érdekképviselői törvény mielőbbi megalkotása. Ezzel a kamarák és az érdekképviselői közötti vita is jelentős mértékben rendeződne.

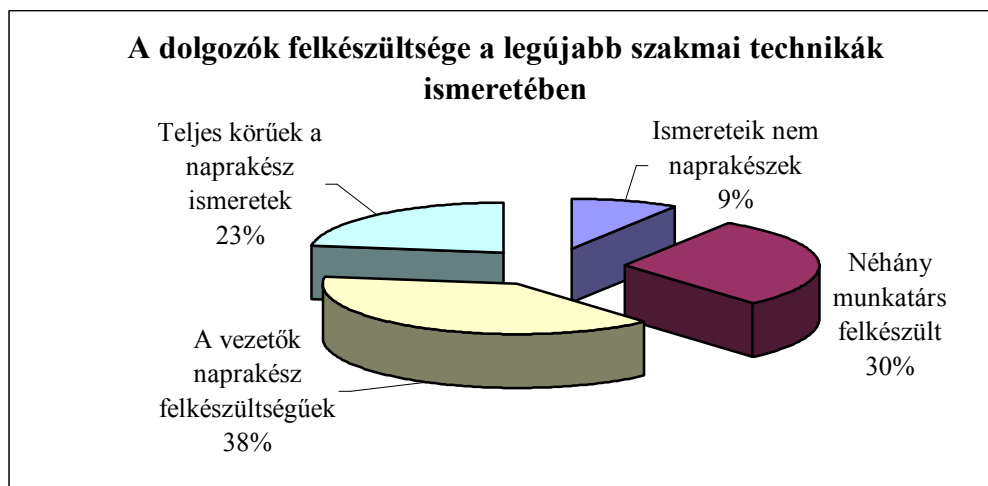
GRAFIKONOK

1. számú grafikon

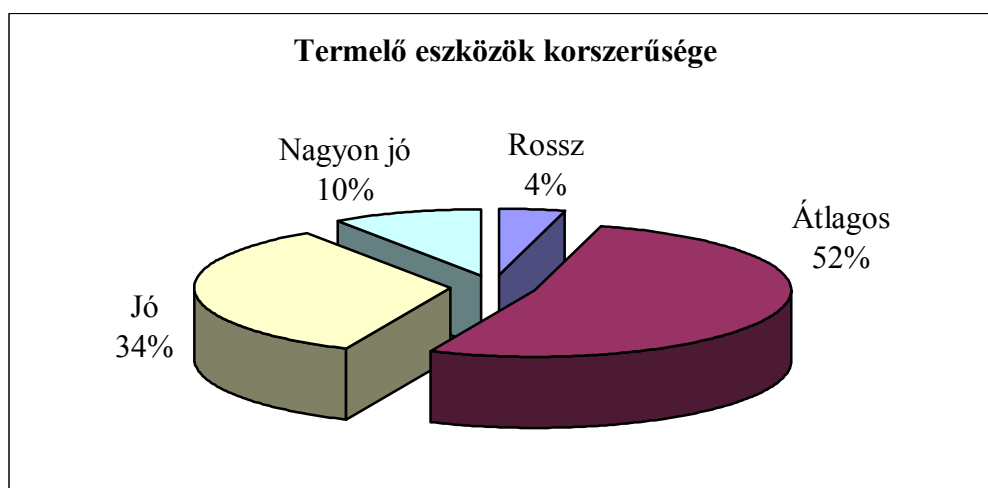

2. számú grafikon

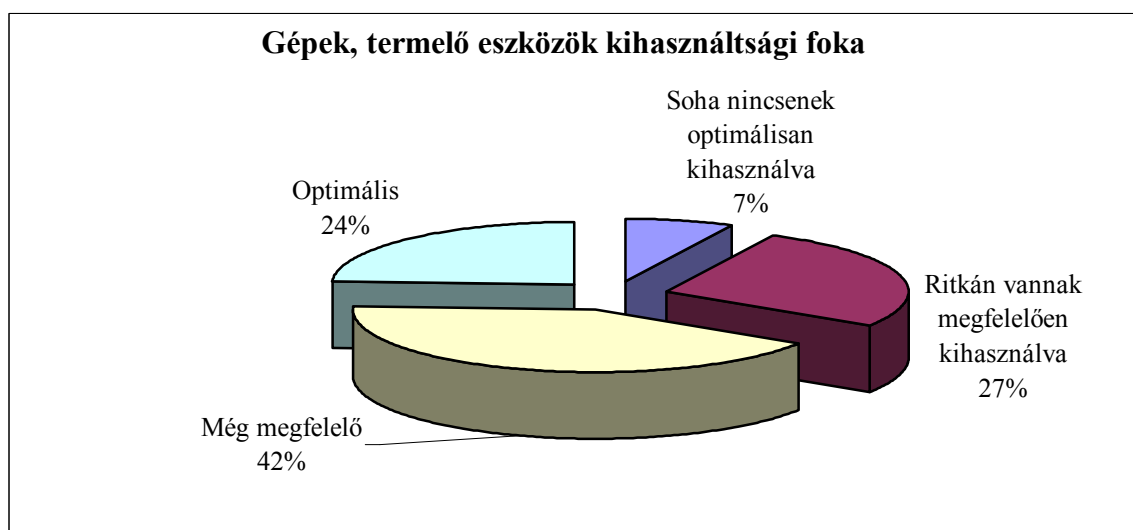
„Mennyire naprakész Ön, illetve munkatársai a legújabb szakmai technikák, technológiák ismerete tekintetében?”

3. számú grafikon

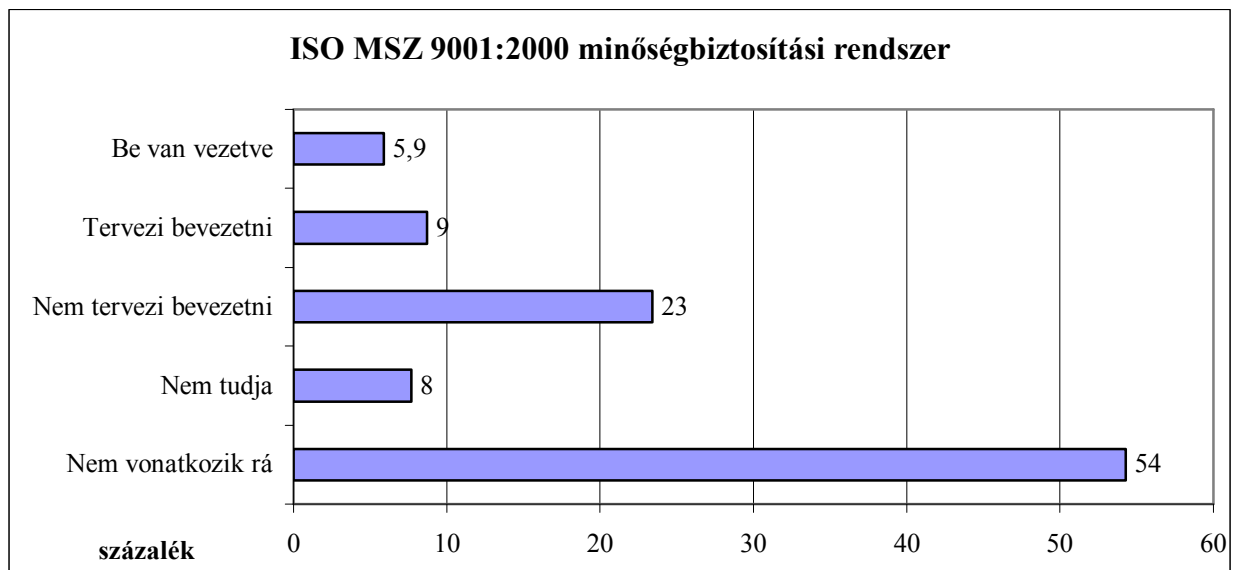
4. számú grafikon

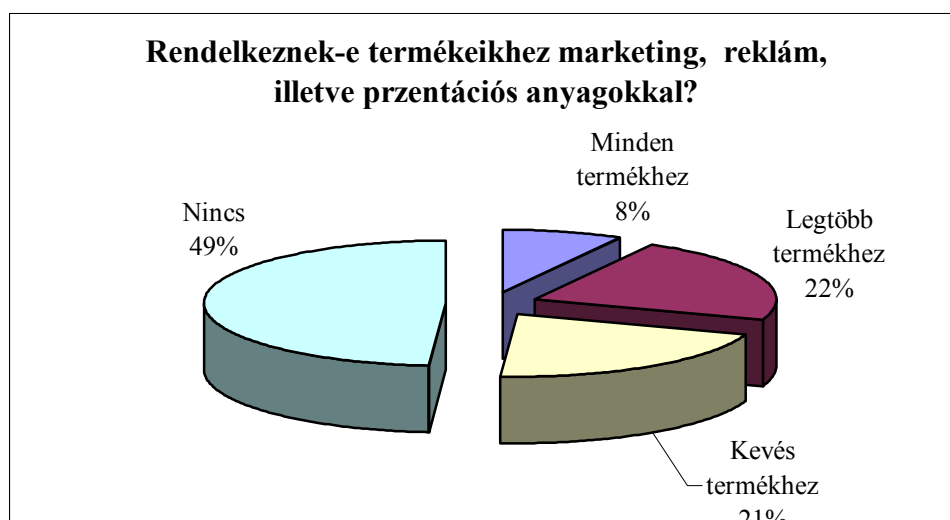
1. számú táblázat

	százalék	Igen, van rá lehetőség	Részben volna rá lehetőség	Néhezen elképzelhetőnek tűnik	Az együttműködés csak hátrányokkal járna	Nem vonatkozik rá
Beszerezés (kedvezőbb beszerzési kondíciók)		12,1	24,0	36,5	20,6	6,8
Termelés (termelő eszközök hatékonyabb kihasználása)		7,5	15,0	45,8	22,9	8,8
Értékesítés (kedvezőbb értékesítési feltételek)		10,2	17,7	41,9	22,6	7,6
Szállítmányozás, logisztika		6,2	18,0	42,1	22,1	11,6
Marketing		7,4	20,1	40,9	22,3	9,3

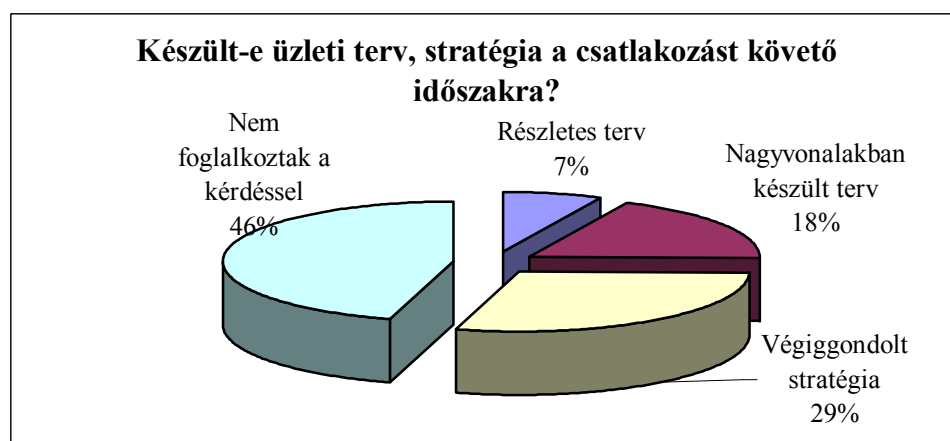
5. számú grafikon

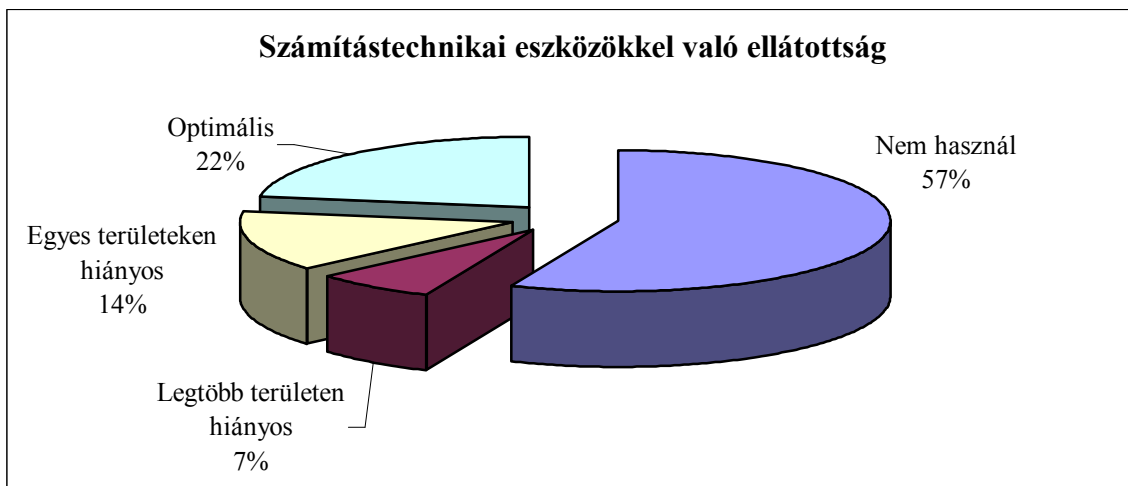
6. számú grafikon

7. számú grafikon

8. számú grafikon

9. számú grafikon

